
Dichterbij

Gesloten gordijnen

Gerard Lohuis

Jos heeft vanaf zijn dertiende in de wereld van het snelle geld geleefd. Een bestaan waarin de spelregels ter plekke en ad hoc worden afgesproken. Het heeft hem geen windeieren gelegd. Hij heeft in prachtige auto's gereden met aangenaam gezelschap in de bijrijdersstoel. De kleding die hij daarbij heeft gedragen, zou in een modespecialkatern niet hebben misstaan. De werkzaamheden zorgden voor veel avontuur, spanning en vroegen om alertheid. Zoals een ondernemer de beurskoers in de gaten houdt en de eigen balans probeert in zwarte cijfers te laten eindigen, zo moest Jos vooral inschatten in hoeverre een zogenaamde samenwerkingspartner te vertrouwen was.

Terug naar zijn dertiende jaar. Een jaar waarop zijn vader had bedacht dat er 'een nieuwe moeder' moest bijkomen. Een oude vriendin van zijn vrouw kwam in die tijd vaker bij Jos thuis en voor hij het in de gaten had, besloot de vriendin samen met zijn moeder en vader in één bed te gaan slapen. Zijn eigen moeder vond het geen probleem want vader had er toch altijd andere relaties op na gehouden. Dan kon ze maar beter bij hen thuis komen wonen en samen er het beste van maken. Jos werd vanaf dat moment aan zijn lot overgelaten en besloot met zijn vriendjes in de wijk een eigen bestaan op te bouwen. Allereerst het friemelwerk om vervolgens als dealer op zijn eigen school aan de slag te gaan. Hij moest er toch zijn om te studeren. Dan kon hij zich beter nu maar op de toekomst voorbereiden want leerde je op school immers niet om je op een eigen zelfvoorzienende toekomst voor te bereiden. De toekomst is nu. De kreet staat nog aan de binnenkant van zijn arm getatoeëerd. Van het een kwam de volgende bron van inkomsten. Een wereld van prostitutie, dealerschap, gebruik van verdovende middelen en veel blingbling.

Jos is inmiddels 35 jaar en door de huisarts aangemeld op vermoeden van een depressie. De praktijkondersteuner van de huisarts maakt zich zorgen omdat Jos ieder contact uit de weg gaat. Ze omschrijft Jos als een gevoelige en vooral kwetsbare jongen die met zichzelf geen raad weet. Het kost me drie pogingen om tegenover hem te komen zitten. Daarvoor is het nodig dat ik een aanbel-code afspreek want Jos laat niet zomaar iedereen meer binnen. Hij legt uit dat hij een half jaar geleden vader is geworden van een dochter en dat hij sindsdien het spoor bijster is. Er is iets in hem geraakt. Ineens is hij zijn tot dan geleefde leven als zinloos gaan ervaren. Hij is boos op zijn ouders die hem vanaf zijn vijftiende in de steek hebben gelaten. Dat hij zo nodig ineens een bemoeial als moeder erbij kreeg. En dat niemand hem heeft tegengehouden toen hij zijn eigen handeltje ging opzetten. Jos wantrouwt nu alles en iedereen en is het perspectief op een leven kwijtgeraakt dat hij eigenlijk had moeten leven. Hij heeft maanden slecht gegeten en nauwelijks geslapen.

De gordijnen zitten gesloten voor zijn raam. Dat zijn ze al drie maanden. Hij kijkt me aan en vraagt wat ik voor hem kan doen. Voor het eerst in zijn leven lijkt het erop dat hij echt probeert stil te staan bij wie hij is. Maar dat is niet zo gemakkelijk te ontdekken als je altijd overleefd hebt. Jos gaat een moeilijke tijd tegemoet, nu hij op het kruispunt van zijn leven ia aanbeland.

Ik zit naast de korpschef. Tegenover ons zit Klaas. De setting is symbolisch. In de praktijk zijn we ook tegenover elkaar komen te staan. Klaas veel meer tegenover ons dan wij tegenover hem. Sterker nog, ik kan hem niet meer volgen in zijn manier waarop hij denkt dat de wereld in elkaar zit. Ruim een jaar geleden kwam Klaas bij me langs omdat hij zich niet veilig voelde in zijn woning. Dat kwam volgens hem omdat de autoriteiten hem voortdurend dwars bleven zitten. Hij doelde daarbij op de woningbouwvereniging die hem meerdere keren geattendeerd had op het feit dat zijn feestjes veel overlast veroorzaakten. De burens boven en onder hem hadden meerdere klachten ingediend. Een buurtbemiddelaar was onverrichterzake vertrokken nadat Klaas met de burens op de vuist was gegaan tijdens een eerste verkennend gesprek.

De tweede instantie die hem meerdere keren heeft gewaarschuwd is de energiemaatschappij. Klaas heeft tijdens ons eerste gesprek een achterstand van twee maanden. Dat hij ook het waterschap niet heeft betaald is van hetzelfde laken een pak. Na het eerste gesprek nemen we samen contact op met een zus met wie hij als enige uit zijn familie nog contact heeft. De andere broers en zussen, 12 in totaal, hebben de handen volledig van hem afgetrokken. Volgens Klaas was hij als oudste in het gezin altijd al de pisang geweest. Zijn moeder die geen goed woord over hem sprak. Zijn vader was al vertrokken toen hij drie maanden oud was waarna er nog vier nieuwe vaders ten tonele zouden verschijnen. Klaas vertelt hoe zijn moeder hem van de trap af heeft gegooid en zijn keel tot stikkens toe heeft dicht geknepen. Hij zou zijn leven te danken hebben aan het feit dat hij op 7-jarige leeftijd uit huis is gehaald. Anders had ze hem omgebracht, aldus Klaas.

Een tijd lang lukte het om met Klaas samen te werken. Dat lukte mede door de inzet van zijn zus die borg voor hem wilde staan en enkele keren zijn financiële verplichtingen voor hem oploste. Totdat hij ook met haar niet meer door één deur kon. Klaas vond dat hij niet om deelname aan de samenleving had gevraagd en daarom niemand iets verschuldigd was. Hij was van begin af aan immers al persona non grata. Hij was niet van plan om op de blaren te gaan zitten en had er voor gekozen zijn leven op zijn eigen manier te leiden. Wat in feite stilaan meer en meer lijden werd. Met name voor omstanders. Dat gebeurde ook in de gesprekken waarin hij zich steeds agressiever uitliet.

Totdat het niet meer mogelijk werd om op elke wijze dan ook een fatsoenlijk gesprek te voeren. Hij werd door de politie uit zijn huis gehaald omdat hij deze niet wilde verlaten. De rekeningen waren te hoog opgelopen en Klaas wilde op zijn manier wel een rekening met de samenleving vereffenen.

Nu zit ik met de politie tegenover hem. Tegenover Klaas die de hele wereld als onveilig beleeft. Er lijkt geen weg terug, de gelederen worden vandaag gesloten.